

بسم الله الرحمن الرحيم

مصلح او مجاهد ملا نجم الدين آخونزاده د «سعید افغانی» په ليکونوکي

ليکنه او تولوونه:
امين الدين «سعیدی»
دافغان استراتېژيکو خیرنیز مرکز
او د حق د لاری کلتوري ټولنۍ مسؤول مدیر - جرمني

ګرانو لوستونکو:

خدایبخنلی دکتور مولوی محمد سعید «سعید افغانی» د خپل کتاب کی چې «زما ژوند» تر عنوان لاندی ليکلی وه او په کال (۱۳۶۵) هجری کی خپور شوی د مصلح او مجاهد ملا نجم الدين آخونزاده صاحب په هکله داسی ليکی:

زه د خپل پلار ^(۱) سره خو واري «هدی» «ته د مرحوم ملا نجم الدين آخونزاده صاحب زیارت ته تلى يم او اکثر به زما پلار د روژی د مبارکی میاشتی په اولو ورخوکښی دقرآن کريم ختم نجم الدين آخند زاده په جامع جومات کی دزیارت تر څنګه کوه او هلتہ به د روژی د میاشتو په تراویحو کښی دری شپو کی تول قرآن کریم ختم او لوستل کیده. دی ختم ته د مشرقی، ننګرهار حتی د سرحداتو بیر خلک را تولیدل. هلتہ په هغو شپو کی تود لنگر د هغه ئای د شیخانو د اسلام پور د پاچایانو په مشری چلیده. په دی لنګر کی زرهاؤ خلکو ته بودی ورکوله کیدله، بیر مالونه حلا لیدل او زیاتی وریجی او بودی پخیدلی.

دی لنګر ته د روژی په اولو شپو ګی زیات خیراتونه او مرستی رسیدلی. مرحوم نجم الدين آخونزاده صاحب دوخت پوه عالم او سالک و. دی د صوات مرحوم ملا غفور آخونزاده مرید و. دی د قادری په طریقی کی پیر او مرشد ګرځیدلی او په زرهاؤ مریدان او په سلها و ماذونان ئی در لودل. د نجم الدين آخند زاده صاحب ماذونان په تول افغانستان کی د پوره شهرت خاوندان و.

نعم الدين آخونزاده صاحب لوی مجاهد و او د انګلیسانو په مقابل کی ئی د امير عبد الرحمن په وخت کی زیاتی مشهوری غزاکانی کړی دی. دی دامیر عبد الرحمن په عصر کی دمهمندو د قام په «جروبی» علاقی کی اوسيده او بی د امير د اجازه څخه د انګلیسانو

په مقابل کی ئی جهاد کولو تر داسی اندازی دده جهاد قوت موندلی و چې انګلیسانو امير عبد الرحمن خان ته یو لیک واستوھ چې په هغه کی دری لاندی مطالب درج و.

- ۱- ملا نجم الدین د سر حد څخه لري کړه دی زمونږ په قابل کی د جهاد پارونه کوي.
- ۲- څرخی سپه سالار چې په کنډ کی دی هغه د مجاهدینو سره مرسته کوي نو هغه له دی څای څخه وغواړه او بل چیری ئی واستوھ .
- ۳- دافغانستان او دسرحد دخلکو سره تک او راتک بند کړه.

امير عبد الرحمن خان د انګلیسانو په څواب کی داسی ولیکل:

۱- نجم الدین آخونزاده صاحب زما په واک نه دی هغه د مهمند و په آزاده سیمه کی او سیپوی او په خپل سر دتاسو په مقابل جګړی تنظیموی، زه په خپله هم د هغه د زیات شهرت او اعتبار څخه داریږم. دی دلتہ په افغانستان کی زیات مریدان او مخلسان لري او خلک په ده باندی د ولايت دومره قوی عقیده لري چې که دوی چیری پس له محمد صلی الله علیه وسلم په چا باندی د رسالت عقیده منله نو به په دی باندی به ئی دپیغمبری ایمان راوړی وی نو بنه داده چې د افغانستان څخه بیرون وی.

۲- زه حاضریم چې څرخی سپه سالار دستاسی دليکنی په اساس دکنډونو څخه بدل کرم خو په دی شرط که چیری هلتہ د تاسو په ضد وضعه زیاته ورانه شوله مسؤولیت به ئی زما په ذمه نه وی څکه چې زما به فکر د څرخی سپه سالار وجود هلتہ چې پوه او مدبر شخصیت دی دستاسو په ګټه دی.

۳- لطفاً موضوعات لږ دقیق و خیږی هغه داچی دافغانستان او سرحدی خلکو تر مینځ پولی ارتی او دوی تر مینځه د وروری روابط نه شکیدونکی علایق دی چې هیچا ته دا امکان نه میلواپوری چې ددوی تر مینځه تک او راتک بند کړي. او که څوک دی کار ته اقدام وکړي و به ئی نشی کړي - څکه ورور د ورور څخه جداکول او خپل دخپلوان څخه بندول آسان کار نه دی او هغه هم بیا په داسی ارته سیمه او بیدیا کی.

وائی: د امير عبد الرحمن خان په یاداشتونو کی راغلی دی چې ده په پتې د مرحوم نجم الدین آخونزاده صاحب سره رابطه درلوده او په مخفی پول ئی خلک د انګلیسانو په مقابل کی پارول خو په ظاهر کی د انګلیسانو سره د عدم تعرض متعهد و.

---

(۱)مولوی عبد المجید د مولانا سید امير زوی په قوم صافی دلغمان د ولايت د عمرزيو په فريي کي د خير آباد د کلی او سيدونکی دی. دی دخپل دوخت لوی مجاهد و او د افغانستان

د استقلال او آزادي په جهاد کي بي پوره مؤثره بر خه درلوده او دخپلو قومي ھوانانو ، مشرانو ، شاکردانو او پيروانو سره د انگليستانو په مقابل کي ددکي ، تورخم ، او ناقى په سيمو کي جنگيدلی دی.

د مقالې نوم:

مصلح او مجاهد ملا نجم الدين آخونزاده

د «سعید افغانی» په ليکونوکي

ليکنه او تولوونه :

امين الدين «سعیدی» دافغان استراتېژيکو خيرنيز مرکز
او د حق د لاری کلتوري تولنۍ مدیر مسؤول - جرمني

پته :

بریښنا ليک : saidafghani@hotmail.com